

Lausuntopyyntö diaarinumerolla VN/18993/2022-OKM-18

Lausunto yliopistojen koulutusvastuiden muuttamista koskevista esityksistä

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua yliopistojen koulutusvastuiden muuttamisesityksistä. Keskitymme lausunnossamme tekniikan alaa koskeviin esityksiin.

Teknologiateollisuus ry katsoo, että korkeakoulujen vahvuuksiin perustuva verkostomainen kehittäminen on uusiin koulutusvastuisiin nähden ensisijainen ratkaisu osaajatarpeisiin

Teknologiateollisuus ry pitää tärkeänä, että uusia koulutusvastuita arvioidaan huomioiden niiden vaikutukset korkeakouluverkoston kansalliseen kokonaisuuteen ja resurssien käytön tehokkuuteen. Tärkeitä tekijöitä tekniikan koulutusvastuita arvioitaessa ovat myös yritys yhteistyön aktiivisuus, osaajatarpeen laajuus, alan vetovoima yliopiston rekrytointialueella sekä yliopiston investointisuunnitelma uuteen koulutukseen.

Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaan ”korkeakouluja tuetaan toimintansa omaehtoisessa kehittämisessä, vahvuksiensa löytämisessä sekä keskinäisessä työnjaossa ja yhteistyön kehittämisessä” ja ”korkeakoulujärjestelmää kehitetään alustaksi, jossa opiskelu on mahdollista joustavasti kaikkien Suomen korkeakoulujen tarjonnasta organisaatorajoista ja maantieteellisistä rajoituksista riippumatta.”

Teknologiateollisuus ry pitää tärkeänä, että yliopistoverkoston kehittäminen perustuu vahvuusalueillaan kansainvälisellä huipulla toimivien yliopistojen väliseen yhteistyöhön ja työnjakoon. **Ensisijaisesti tulisi edistää korkeakoulujen yhteistyötä, jossa korkeakoulut suunnittelevat koulutuksia yhdessä ja jakavat toteutusvastuuta korkeakoulujen vahvuuksiin perustuen.** Tällöin tekniikan alan koulutusta kehitetään tavalla, joka ei hajauta resursseja, mutta tuo ne laajemmin hyödynnettäviksi koko maassa. Yliopistot toimivat yhä vahvemmin globaalissa kilpailussa, mikä edellyttää strategista otetta kokonaisuuden kehittämiseen. Yliopistoverkostoa tulee tarkastella ensisijaisesti kansallisena kokonaisuutena alueellisen näkökulman sijaan. Jos uusia tekniikan alan koulutusvastuita myönnetään yliopistoille, tulee yliopistojen varmistaa, että uudet koulutukset perustuvat aktiiviselle yritys yhteistyölle ja kansainvälisesti korkeatasoiselle tutkimukselle ja että koulutusten resursointi on pitkäjänteisesti turvattu.

Oulun yliopisto hakee koulutusvastuunsa täsmentämistä lääketieteen tekniikan alalle. Tällä hetkellä koulutusvastuiden täsmennyksissä ei ole lääketieteen tekniikkaa erillisenä alana vaan lääketieteen tekniikan koulutusta voi antaa laajempien koulutusvastuiden täsmennysten perusteella. Lääketieteen tekniikan koulutusta annetaan muun muassa Turun, Tampereen ja Oulun yliopistoissa. Kuten hakemuksesta käy ilmi, antaa Oulun yliopisto lääketieteen tekniikan koulutusta maisteritasolla. Turun yliopistolla on erillisenä kandidaatin ja DI-tutkinnon hakukohteena lääketieteellinen tekniikka ja terveysteknologia. Näin ollen lääketieteellisen tekniikan koulutus on mahdollista nykyisten koulutusvastuiden puitteissa myös kandidaattitasolla yliopiston näin päättyessä. Jos Oulun yliopiston hakemuksen myötä yliopistolle kuitenkin myönnettäisiin erillinen lääketieteen tekniikan koulutusvastuu, loisi se samalla koulutusvastuusäntelyyn kokonaan uuden täsmennyksen, mikä asettaisi kyseenalaiseksi muiden yliopistojen oikeuden jatkaa lääketieteellisen

tekniikan koulutuksiaan ilman uuden koulutusvastuun hakemista. **Teknologiateollisuus ry katsoo, että Oulun yliopiston lääketieteen tekniikan koulutuksen kehittämisen esteitä tulee ratkoa muilla keinolla kuin luomalla uusi koulutusvastuun täsmennys.**

Turun yliopisto hakee koulutusvastuunsa täsmentämistä tuotantotalouden alalle. Yliopisto on laajentanut vauhdilla tekniikan alan koulutustaan viime vuosina ja yritysten aktiivinen osallistuminen mm. lahjoitusprofessoreilla on osoittanut alueen yritysten sitoutumisen koulutuksiin. Myös nyt haettavan koulutuksen vaatimista investoinneista osa on jo olemassa yritys- ja muiden lahjoitusten kautta. Viisivuotisten lahjoitusprofessuurien suhteellisen suuri osuus tekniikan koulutuksen resursoinnissa herättää kuitenkin edelleen huolta siitä, miten yliopisto on varautunut turvaamaan koulutuksen jatkuvuuden määräaikaisten lahjoitusten päättyessä. Hakemuksen mukaan koulutuksessa hyödynnettäisiin yhteistyötä erityisesti Åbo Akademin kanssa. **Jos Turun yliopistolle myönnetään tuotantotalouden koulutusvastuu, olisi sen hyvä etsiä vielä laajemmin yhteistyötä muiden tuotantotalouden koulutusta antavien yliopistojen kanssa, jotta uusi koulutus täydentää alan koulutuksen kokonaisuutta Suomessa eikä tarpeettomasti kilpaile niiden kanssa profiililtaan samoista opiskelijoista tai tutkijoista.**

Helsingissä 25.11.2021

Teknologiateollisuus ry

Minna Helle
Varatoimitusjohtaja

050 341 4884

Touko Apajalahti
Johtava asiantuntija, korkeakoulupolitiikka

040 160 5006